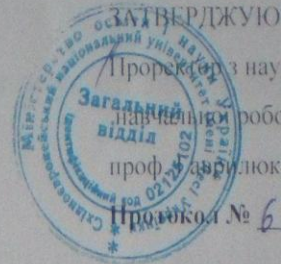

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра політології та державного управління

ОСВІДЧУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Звонюк С. В.
Протокол № 6 від 21.03.2018 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки бакалавра
спеціальності 052 Політологія
освітня програма Політологія та державне управління

Луцьк – 2018

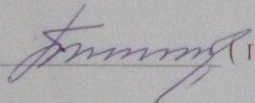
Програма навчальної дисципліни «МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» підготовки бакалавра, спеціальності «052 Політологія», за освітньою програмою «Політологія та державне управління».

Розробник: Байрак С. О., канд. політ. наук, ст. викл. кафедри політології та державного управління

Рецензент: Бортніков В. І., докт. політ. наук, проф. кафедри політології та державного управління

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри політології та державного управління

протокол № 10 від 14.02. 2018 р.

Завідувач кафедри: (проф. Бортніков В. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 4 від 19.03 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (В. М. Пузоска)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

протокол № _____ від _____ 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	052 Політологія	нормативна
Кількість годин/кредитів – 150/5	Політологія та державне управління	Рік навчання – 1
		Семестр – 2-ий
		Лекції – 34 год.
ІНДЗ: є	Бакалавр	Самостійна робота – 70 год.
		Консультації – 12 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Нормативний курс «Методика і техніка політичних досліджень» розрахована на 150 годин. З них 34 години лекційних, 34 години практичних занять, 70 годин самостійної і 12 годин консультацій. Курс передбачає поточний контроль у формі індивідуального опитування, проведення самостійного політичного дослідження і завершується складанням екзамену.

Курс «Методика і техніка політичних досліджень» ставить своєю метою оволодіння студентами методологією і методами політичних досліджень, їх ознайомлення з широким спектром наукового інструментарію, який використовується у сучасних дослідженнях політичної дійсності, оцінках і прогнозуванні політичних процесів.

Завданнями курсу є поглиблення знань студентів, одержаних ними в результаті засвоєння теоретичних курсів дисциплін політологічного циклу; отримання навиків самостійної аналітичної роботи у сфері політичної практики; формування умінь використовувати прикладний дослідницький інструментарій для аналізу поточних політичних процесів.

Змістом курсу є: зміст і завдання курсу «Методика і техніка політичних досліджень», рівні політичного знання, методологія, методи і функції політичного дослідження, громадська думка як об'єкт політичного аналізу, підготовка політичного дослідження, план і програма політичного дослідження, організація і проведення політичного дослідження, опитування як метод збирання політичної інформації, інтерв'ю – метод збору політичної інформації, анкетування як метод опитування, телефонне і поштове опитування, пресове і телевізійне опитування, експертне опитування, метод спостереження у політичному дослідженні, метод аналізу документів, джерела і застосування зведених даних, аналіз і узагальнення результатів політологічного дослідження.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- основні вимоги до складання плану і програми політичного дослідження;
- методи збору первинної політичної інформації, її аналіз, обробка і узагальнення;
- оформлення звіту за результатами проведеної роботи;
- аналіз явищ і процесів політичного життя;
- вивчення думок, настроїв, установок і особливостей поведінки різних груп населення;
- використання різних методів збору первинної політичної інформації: опитування, спостереження, вивчення документів та інше;
- самостійно проводити політичні дослідження;
- готувати підсумкові документи та результати дослідження;

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Політичне дослідження як вид соціально-наукового пізнання.

Тема 1. Зміст і завдання курсу «Методика і техніка політичних досліджень».

Політика як галузь дослідження. Об'єкт і предмет політичного дослідження. Зв'язок предмета «Методика і техніка політичних досліджень» з іншими суспільними дисциплінами.

Поняття політики. Політика як галузь дослідження. Політичне дослідження. Історія розвитку політичних досліджень.

Потреба в організації підготовки кадрів для проведення політичних досліджень. Ініціативне і замовне дослідження. Держбюджетні і госпрозрахункові дослідження.

Об'єкт і предмет політичного дослідження. Зв'язок предмета методики і техніки політичних досліджень з політологією, соціологією, філософією, історією, психологією, географією, етикою та іншими суспільними дисциплінами.

Поняття і категорії: ініціативне, замовне дослідження, госпрозрахункове дослідження, об'єкт політичного дослідження, політика, політичне дослідження, предмет політичного дослідження.

Тема 2. Рівні політологічного знання. Методологія, методи і функції політичного дослідження.

Пізнання політичної дійсності та його значення для розвитку науки і практики. Рівні політологічного знання. Методологія, методи і принципи політичного дослідження. Функції політичного дослідження.

Теоретичний і емпіричний рівні політичного знання. Їх специфіка і взаємозв'язок.

Методологія політичного дослідження. Методи дослідження політичних об'єктів і процесів: загальні, логічні, емпіричні. Принципи політичного аналізу. Вплив методології та методів на вірогідність результатів дослідження і наукових висновків.

Функції політичного дослідження: теоретико-пізнавальна, світоглядна, виховна, прогностична, політичного управління, практико-перетворювальна та інші.

Значення об'єктивної інформації про реальний стан політичних інститутів і процесів для вирішення наукових прогнозів для подальшого розвитку суспільства в цілому.

Поняття і категорії: аналіз політичний, метод, методологія, науковий прогноз, політичний процес, політологічне дослідження, принципи дослідження, рівні політичного дослідження, стратегія і тактика політична, теорія політична, функції політичного дослідження.

Тема 3. Громадська думка як об'єкт політичного аналізу.

Громадська думка як предмет наукового аналізу. Класифікація громадської думки. Структура, характерні риси і функції громадської думки. Проблеми і методи дослідження громадської думки. Громадська думка – знаряддя удосконалення системи політичних відносин.

Поняття громадської думки. Виникнення громадської думки. Початок наукового вивчення громадської думки. Різновиди громадської думки.

Структура громадської думки. Характерні риси і функції громадської думки. Проблеми і методи дослідження громадської думки.

Особливості громадської думки перехідного періоду від авторитаризму до демократії. Громадська думка знаряддя удосконалення системи політичних відносин.

Поняття і категорії: види громадської думки, громадська думка, деструктивна громадська думка, конструктивна громадська думка,

маніпулювання громадською думкою, методи вивчення громадської думки, опозиційна громадська думка, пануюча громадська думка, прогресивна громадська думка, реакційна громадська думка, функції громадської думки.

Тема 4. Підготовка політичного дослідження.

Етапи підготовки політичного дослідження. Фундаментальне і прикладне політичне дослідження. Види політологічного дослідження.

Науковий інтерес і практична необхідність – головні мотиви політичного дослідження. Ініціативне і замовне дослідження. Фундаментальне і прикладне політичне дослідження.

Теоретичне, методичне, матеріально-технічне і організаційне забезпечення проведення політичного дослідження. Якісна підготовка практичного політологічного дослідження – запорука його успішного виконання і результативності.

Етапи дослідження, їх послідовність. Види політологічних досліджень: пошукове, описове та аналітичне. Залежність вибору дослідження від поставленої мети.

Поняття і категорії: аналітичне емпіричне дослідження, етапи політичного дослідження, замовне політичне дослідження, ініціативне політичне дослідження, мета політичного дослідження, описове дослідження, прикладне дослідження, розвідкове дослідження, теорія фундаментального дослідження.

Тема 5. План і програма політичного дослідження.

Програма політичного дослідження, її структура і функції. Гіпотеза – головний методологічний інструмент політичного дослідження. Організаційно-процедурне забезпечення якості результатів політичного дослідження.

Проект дослідження, його структура та функції. Ескіз проекту дослідження. Програма політологічного дослідження. Методологічна частина програми. Проблема – вихідний пункт розробки програми. Визначення мети,

об'єкта і предмета політологічного дослідження. Логічний аналіз основних понять.

Формування гіпотез дослідження. Види гіпотез: наукові, практичні, основні, пояснюючі, прогнозні. Основні і неосновні гіпотези. Первинні і вторинні гіпотези. Аналіз гіпотез і можливості їх підтвердження або спростування.

Завдання політологічного дослідження. Методична частина програми. Визначення сукупності, яка досліджується.

Поняття та проблеми формування вибірки. Характеристика методів збору первинної політичної інформації. Логічний аналіз інструментарію для збору первинної політичної інформації.

Якість інформації. Організаційно-процедурне забезпечення якості політичного дослідження.

Визначення бази технічних і програмних засобів розробки первинної політичної інформації.

Звіт. Оформлення результатів дослідження.

Поняття і категорії: валідність, вибірка, генеральна сукупність, вірогідність політичного знання, гіпотеза, звіт, інструментарій, інтерпретація основних понять, мета політичного дослідження, програмне політичне дослідження, робочий план політичного дослідження, якість політичної інформації.

Тема 6. Організація проведення політологічного дослідження.

Організація процесу політологічного дослідження. Послідовність основних етапів збору емпіричних даних. Контроль за виконанням плану дослідження.

Умови і логіка розгортання політичного дослідження. Способи збирання даних, їх переваги і недоліки. Організація по збору даних. Збирання даних власними силами. Формування робочої групи, її структура.

Підготовка та інструктаж організаторів збору даних. Вимоги до організаторів і збирачів політичної інформації.

Послідовність основних етапів процесу збору даних: підготовчий, оперативний та результатуючий.

Установлення термінів виконання робіт. Визначення відповідальних. Моніторинг та інспекційний нагляд, за виконанням робіт. Підготовка даних політологічного дослідження до обробки.

Поняття і категорії: бригадир, інтерв'юер, інспекційний нагляд, інструктаж, моніторинг, процедура, робоча група.

Змістовий модуль 2. Методи збирання політичної інформації. Аналіз даних і узагальнення результатів дослідження.

Тема 1. Опитування як метод збирання політичної інформації.

Метод опитування і його пізнавальні можливості. Види опитувань. Форми і методи підготовки інтерв'юерів і контроль за якістю їх роботи.

Метод – система формалізованих правил збирання первинної політичної інформації. Історія становлення методу. Його пізнавальні можливості. Види опитувань: письмове (анкетування, опитувальний аркуш) та усне (інтерв'ю). очне та заочне (поштове, телефонне, пресове) опитування. Масові, суцільні та вибірккові опитування.

Інформація отримана в процесі опитування. Навчання і інструктаж персоналу. Проведення опитування. Спостереження за ходом опитування.

Поняття і категорії: адаптація, види опитувань, заочне опитування, опитування, очне опитування, письмове опитування, усне опитування, фази опитування.

Тема 2. Інтерв'ю – метод збору політичної інформації.

Метод інтерв'ю і особливості його застосування. Види інтерв'ю. Вимоги до організації і проведення інтерв'ю.

Організаційні форми проведення інтерв'ю. Якість одержаної під час інтерв'ю інформації. Види інтерв'ю: за технікою проведення – вільне,

формалізоване (стандартизоване і нестандартизоване) інтерв'ю; за процедурою проведення (панельне, групове, кількісне, фокусоване); за типом респондентів (з відповідальною особою, з експертом, з рядовим респондентом).

Ефект інтерв'юера. Питальник і дотримання правил його застосування.

Надійність і достовірність інформації отриманої методом інтерв'ю.

Поняття і категорії: вільне інтерв'ю, групове інтерв'ю, документи методу, інтерв'ю, ефект інтерв'юера, клінічне інтерв'ю, панельне інтерв'ю, стандартизоване інтерв'ю, формальне інтерв'ю.

Тема 3. Анкетування як метод опитування.

Особливості анкетного опитування. Анкета як робочий інструмент методу опитування. Основні фази анкетного опитування.

Індивідуальне та групове анкетування. Роздаткове, поштове, пресове і телевізійне опитування. Питання як основний інструмент отримання інформації в анкетному опитуванні.

Принципи конструювання анкет. Класифікація запитань за структурою, формою, змістом і функціями.

Композиція і оформлення анкет. Логічний контроль і апробація підготовленої анкети.

Пілотажне дослідження. Виявлення помилок допущених при складанні анкети.

Процедура анкетного опитування. Отримання анкет і підготовка їх до обробки.

Поняття і категорії: апробація анкети, відкриті питання, заочне опитування, композиція анкети, масові опитування, основні питання, очне опитування, прямі питання, фільтруючі питання.

Тема 4. Телефонне і поштове опитування. Пресове і телевізійне опитування.

Телефонне опитування, його переваги і недоліки. Програма та інструментарій телефонного опитування. Надійність отриманих даних. Опитування поштою. Пресове і телевізійне опитування.

Оперативність телефонного опитування та обмеженість в застосуванні. Програма і інструментарій телефонного опитування. Особливості побудови опитувального листа.

Проблема вибірки для телефонного опитування. Процедура телефонного опитування. Надійність і достовірність даних одержаних в ході телефонного опитування.

Поштове опитування його переваги і недоліки. Залежність величини помилки від частини відсутніх відповідей. Заходи стимулювання респондентів. Пресове і телевізійне опитування.

Поняття і категорії: альтернативні питання інструментарію телефонного опитування, оперативність телефонного опитування, поштове опитування, пресове опитування, програма телефонного опитування, результативність вибірки, телевізійне опитування, телефонне опитування.

Тема 5. Експертне опитування.

Експертне опитування і його особливості. Функції методу експертної оцінки. Формування експертів.

Масове (респондентів) експертне опитування. Особливості експертного опитування (за метою, вибіркою, процедурою та методом аналізу). Методи відбору експертів: документальний, експериментальний, атестації та самооцінки.

Програма і інструментарій експертного опитування. Процедура роботи експертів (мозкова атака, зіставлена оцінка, метод Дельфи, метод комісії). Функції методу експертної оцінки.

Поняття і категорії: атестація, бальна оцінка, бланк-інтерв'ю, впорядкування рангів, генератор ідей, експерт, експертне опитування, зіставлення оцінок, метод Дельфи, метод комісії, послідовне порівняння, прогноз.

Тема 6. Метод спостереження у політичному дослідженні.

Суть методу спостереження та його види. Програма спостереження. Підсумкові документи за результатами спостереження.

Метод спостереження, і його особливості і співвідношення з іншими методами збору первинної політичної інформації. Буденне і наукове спостереження.

Програма спостереження, її етапи: визначення мети і завдань спостереження, вибір об'єкта, предмета і ситуації спостереження, вибір виду спостереження, способу реєстрації того, що спостерігається, обробка і аналіз отриманої інформації, написання звіту.

Процедура висунення, обґрунтування і перевірки гіпотез. Види спостереження: структуроване (контрольне) і неструктуроване (неконтрольне), включене і невключене, польове і лабораторне, систематичне і несистематичне спостереження.

Виділення ознак, одиниць і категорій спостереження. Етичні норми при проведенні дослідження даним методом. Підготовка спостерігачів. Переваги і недоліки методу.

Реєстраційні документи: карточки, протоколи, щоденники спостереження, обробка даних. Написання звіту і розробка рекомендацій по проблемі дослідження.

Поняття і категорії: випадкове спостереження, заплановане спостереження, включене спостереження, лабораторне спостереження, несистематичне спостереження, польове спостереження, систематичне спостереження, програма спостереження.

Тема 7. Метод аналізу документів.

Поняття методу аналізу документів і особливості його застосування. Неформалізовані і формалізовані методи аналізу документів. Відбір документів для аналізу і проблеми якості документальної інформації.

Загальна характеристика методу аналізу документів. Підстави для класифікації документів: за формою викладу, за значимістю, за способом фіксації інформації, авторитетом, ступенем персоніфікації, виконанням певної функції, змістом, ступенем наближення до інформації, тощо.

Застосування і використання методу аналізу документів. Методи аналізу документів: традиційний (якісний), якісно-кількісний і формалізований.

Формалізований метод аналізу документів (контент-аналіз). Необхідні документи для проведення контент-аналізу: класифікатор, кодувальна картка, бланк контент-аналізу, інструкція кодувальнику.

Одиниці аналізу і одиниці рахунку та їх співвідношення. Відбір документів для аналізу. Переваги і недоліки застосування методу аналізу документів.

Поняття і категорії: вербальні документи, документ, інформаційні документи, контент-аналіз, неофіційні документи, офіційні документи, статистичні документи, традиційний аналіз, фонетичні документи.

Тема 8. Джерела і застосування зведених даних.

Зведені дані і їх типи. Проблеми, пов'язані з використанням зведених даних. Джерела зведених даних.

Поняття зведених даних. Типи зведених даних: дані перепису населення, відомча статистика, вибіркові опитування, зміст публікації, інформація про політичні події, експертні дані.

Проблеми пов'язані з використанням зведених даних. Екологічні помилки. Шляхи перетворення необроблених даних: побудова індексів і стандартизації. Джерела зведених даних.

Поняття і категорії: Аудитивний індекс, джерела зведених даних, екологічна помилка, зведені дані, мультиплікативний індекс, необроблені дані, перетворення даних, системні показники, сумарні показники.

Тема 9. Аналіз і узагальнення результатів політологічного дослідження.

Етапи підготовки даних до обробки і аналізу. Групування: кодування первинної політичної інформації. Інтерпретація оброблених даних. Перевірка гіпотез.

Основні методи обробки політичної інформації. Підготовка первинної інформації до обробки. Редагування та кодування обробленої інформації. Контроль помилки. Групування та типологізація. Перевірка гіпотез.

Поняття і категорії: виправлення помилок, групування інформації, кодування, опис, пояснення, редагування, ряд розподілу, типологізація.

Тема 10. Підсумкові документи результатів політичного дослідження.

Оформлення підсумкових документів за результатами політичного дослідження. Звіт, його структура і зміст. Висновки і рекомендації. Практична реалізація результатів дослідження.

Підсумкові документи: аналітична записка, інформація, аналітична довідка, звіт про результати дослідження.

Загальні вимоги до звіту. Структура звіту. Композиція основної (змістової) частини звіту. Додатки до звіту. Висновки і рекомендації.

Передача підсумків дослідження замовнику. Практична реалізація результатів політичного дослідження.

Наукові публікації. Публікації у засобах масової інформації.

Поняття і категорії: аналітична довідка, додатки до звіту, звіт, наукова публікація, резюмуюча частина звіту, структура звіту, форми впровадження результатів дослідження у практику.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Політичне дослідження як вид соціально-наукового пізнання					
Тема 1. Зміст і завдання курсу «Методика і техніка політичних досліджень»	6	2	2	2	
Тема 2. Рівні політологічного знання. Методологія, методи і функції політичного дослідження	6	2	2	4	
Тема 3. Громадська думка як об'єкт політичного аналізу	8	2	2	4	2
Тема 4. Підготовка політичного дослідження	6	2	2	4	
Тема 5. План і програма політичного дослідження	8	2	2	4	2
Тема 6. Організація проведення політологічного дослідження	8	2	2	4	2
Разом за змістовим модулем 1	52	12	12	22	6
Змістовий модуль 2. Методи збирання політичної інформації. Аналіз даних і узагальнення результатів дослідження					
Тема 1. Опитування як метод збирання політичної інформації	12	2	2	6	2
Тема 2. Інтерв'ю – метод збору політичної інформації	10	2	2	2	
Тема 3. Анкетування як метод опитування	12	4	4	6	2
Тема 4. Телефонне і поштове опитування. Пресове і телевізійне опитування	10	2	2	4	
Тема 5. Експертне опитування	12	2	2	4	
Тема 6. Метод спостереження у політичному дослідженні	8	2	2	6	
Тема 7. Метод аналізу документів	8	2	2	4	
Тема 8. Джерела і застосування зведених даних		2	2	4	
Тема 9. Аналіз і узагальнення результатів політологічного дослідження		2	2	6	
Тема 10. Підсумкові документи результатів політичного дослідження		2	2	6	2
Разом за змістовим модулем 2	98	22	22	48	6
Усього годин	150	34	34	70	12

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кільк. годин
1	<p>Зміст і завдання курсу «Методика і техніка політичних досліджень»</p> <p>1. Поняття політики. Політичне дослідження. 2. Об'єкт і предмет політичного дослідження. 3. Зв'язок предмета "Методика і техніка політичних досліджень" з іншими суспільними дисциплінами.</p>	2
2	<p>Політичне дослідження як вид соціально-наукового пізнання</p> <p>1. Теоретичний і практичний рівні політологічних досліджень. 2. Методологія, методи і принципи політичного дослідження. 3. Функції політичного дослідження. Значення об'єктивної інформації про реальний стан суспільства для вибору оптимальної стратегії його розвитку.</p>	2
3	<p>Громадська думка як предмет вивчення</p> <p>1. Поняття громадської думки, багатоманітність її видів. 2. Структура і характерні риси громадської думки. 3. Функції громадської думки. 4. Проблеми і методи дослідження політичної громадської думки. 5. Громадська думка перехідного періоду від авторитаризму до демократії.</p>	2
4.	<p>Види політичного дослідження і основні етапи його проведення</p> <p>1. Процес дослідження, його підготовка і етапи. 2. Теоретичне і емпіричне політологічне дослідження. 3. Види політичного дослідження.</p>	2
5.	<p>Програма політичного дослідження та її структура</p> <p>1. Програма політичного дослідження, її методологічні та методичні функції. 2. Роль гіпотез у політологічному дослідженні. 3. Критерії якості результатів політологічного дослідження.</p>	2
6.	<p>Організація і основні етапи проведення політичного дослідження</p> <p>1. Організація процесу політологічного дослідження. 2. Основні етапи процесу збирання даних. 3. Моніторинг та інспекційний нагляд, за ходом політологічного дослідження.</p>	2
7.	<p>Метод опитування і його пізнавальні можливості</p> <p>1. Опитування як один з найпоширеніших методів збору первинної політичної інформації. 2. Види і фази опитування. 3. Проведення опитування і спостереження за його ходом.</p>	2

8	Інтерв'ю як метод політичного опитування 1. Сутність методу інтерв'ю і практика його проведення. 2. Види інтерв'ю, їх характеристика. 3. Особливості, переваги і недоліки методу інтерв'ю	2
9.	Анкетне опитування як метод збирання первинної політичної інформації 1. Анкетування як вид політологічного опитування. 2. Основні вимоги до конструювання анкет та їх апробація. 3. Аналіз отриманих анкет і підготовка їх до обробки.	4
10.	Телефонне і поштове опитування. Пресове і телевізійне опитування 1. Телефонне опитування і його можливості. 2. Програма телефонного опитування та її компоненти. 3. Поштове опитування. Пресове і телевізійне опитування.	2
11.	Експертне опитування 1. Доцільність особливості застосування експертного опитування. 2. Програма і інструментарій експертного опитування. 3. Методи відбору експертів і процедура їх роботи.	2
12.	Спостереження як метод збору політичної інформації 1. Метод спостереження його специфіка і особливості. 2. Програма і різновиди методу спостереження. 3. Техніка проведення спостереження, його реєстраційні і підсумкові документи.	2
13.	Документальні джерела та їх контент-аналіз 1. Документ як цінне джерело політичної інформації. 2. Класифікація документів їх якісний і якісно-кількісний аналіз. 3. Відбір документів і проблеми якості документальної інформації.	2
14.	Джерела зведених даних і проблеми їх використання 1. Поняття зведених даних і їх типи. 2. Використання зведених даних. Екологічна помилка. 3. Джерела зведених даних.	2
15.	Обробка узагальнення результатів політологічного дослідження 1. Підготовка отриманої інформації до обробки і аналізу 2. Статистична обробка даних. Опис і пояснення одержаних фактів. 3. Перевірка гіпотез і узагальнення результатів дослідження.	2
16.	Підсумкова документація результатів політичного дослідження 1. Види підсумкових документів дослідження. 2. Загальні вимоги до структури і змістовної частини звіту. Додатки до звіту. 3. Впровадження результатів теоретичного і прикладного дослідження у практику.	2
	Разом	34

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Наукові центри, які займаються політичними дослідженнями.	2
2	Прикладне значення політологічних досліджень?	2
3	Види опитувань, які застосовуються при вивченні громадської політичної думки.	2
4	Маніпулювання громадською думкою	2
5	Громадська політична думка сучасного українського суспільства	4
6	Відмінність між теоретичним і практичним дослідженням	2
7	Критерії визначення вибору виду дослідження	4
8	Місце програми політологічного дослідження у його підготовці, організації та проведенні	2
9	Роль вибірки у політологічному дослідженні	4
10	Складові методичної частини програми дослідження	2
11	Назвіть і розкрийте етапи роботи із фірмою по збору емпіричних даних.	2
12	Контроль і нагляд за процесом збору інформації шляхом опитування	2
13	Переваги і недоліки політологічного інтерв'ю.	2
14	Види анкетування, які використовуються у сучасних політологічних дослідженнях.	4
15	Підготовка зібраної інформації до обробки	2
16	Мистецтво телефонного опитування.	4
17	Метод Дельфи	2
18	Роль експертних оцінок у політичних прогнозах.	4
19	Переваги і недоліки використання методу спостереження	2
20	Ознаки класифікації документів	4
21	Інструментарій методу аналізу документів.	4
22	Різновиди зведених даних	2
23	Роль досліджуваної гіпотези у процесі аналізу даних	2
24	Відмінності оформлення звіту теоретичного і прикладного дослідження	4
	Разом	70

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – формування анкети на довільну суспільно-політичну проблематику відповідно до вимог, сформованих під час вивчення курсу. Форма контролю – співбесіда.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Основними методами навчання є: сходження від абстрактного до конкретного; аналіз і синтез; інституційний; системний; структурно-функціональний; порівняльний; ілюстративний; контент-аналіз.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засобами діагностики успішності навчання є:

1. Поточна перевірка виконання студентами практичних робіт.
2. Перевірка конспектування студентами лекційних занять.
3. Оцінювання відповідей студентів на семінарських заняттях у формі підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.
4. Написання студентами письмових контрольних робіт за змістовними модулями.
5. Виконання та захист студентами індивідуального завдання.
6. Екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
15	15	10	30	30	100
12 балів – підготовка і робота на семінарських заняттях (обраховується середнє арифметичне суми балів, набраних студентом на всіх заняттях). 3 бали – за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, рецензування відповідей тощо).	12 балів – підготовка і робота на семінарських заняттях (обраховується середнє арифметичне суми балів, набраних студентом на всіх заняттях). 3 бали – за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, рецензування відповідей тощо).				

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні

	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічно- дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежем, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію

	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах
--	-----------	---

Критерії оцінювання

індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ)

1–2 бали – студент недостатньо володіє матеріалом

3 бали – студент за допомогою викладача готується до заняття та складає план-конспект, володіючи елементарними навиками аналізу науково-методичної літератури.

4 бали – студент володіє матеріалом та окремими навиками аналізу науково-методичної літератури, сформував анкету у спрощеному вигляді.

5 балів – студент володіє матеріалом, відтворює значну його частину у вигляді анкети, за допомогою викладача аналізує науково-методичну літературу.

6 балів – студент володіє матеріалом і навиками текстуального аналізу на рівні цілісного уявлення про предмет дослідження, складає текст анкети самостійно, але допускає помилки та неточності.

7 балів – студент володіє матеріалом, систематизує та узагальнює його, складає текст, підбирає додатковий матеріал.

8 балів – студент володіє матеріалом та навиками цілісного аналізу науково-методичної літератури, виявляє початкові творчі здібності, самостійно готує текст, у якому можуть бути допущені неточності, вміє працювати з різними джерелами інформації.

9 балів – студент на високому рівні володіє матеріалом, систематизує, узагальнює та аналізує науково-методичну літературу, має власні судження, самостійно складає анкети та правильно її оформлює.

10 балів – студент вільно володіє матеріалом та навиками цілісного

аналізу науково-методичної літератури, виявляє навички самостійного наукового пошуку, вільно складає анкету та правильно виконує оформлення.

Критерії оцінювання

навчальних досягнень студентів на контрольних роботах

Контрольна робота включає три питання теоретичного та практичного характеру, розраховані на виявлення знань студентів. Кожне з питань оцінюється 10 балами. Максимальна сума, яку студент може набрати за контрольну роботу, становить 30 балів.

Оцінювання першого, другого та третього питань:

0-2 балів – студент не може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.

3-5 балів – студент аналізує менше половини навчального матеріалу обраної теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, відсутні сформовані вміння та навички.

6-7 балів – студент аналізує більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, може самостійно володіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами.

8 бали – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, самостійно користується довідковою джерелами; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

9 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко

тлумачить поняття; виконує прості творчі завдання.

10 балів – студент володіє узагальненими поняттями з предмета, аргументовано використовує їх, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв’язувати проблеми, уміє застосовувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень; вільно знаходить інформацію, самостійно оцінює різноманітні політичні процеси, виявляючи особисту позицію щодо них.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література до теми 1:

1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика: монографія. Київ: МАУП, 2000. 384 с. (С. 87–107, 121–131).

2. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ: Наукова думка, 2007. 320 с. (С.4–10).

3. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Київ: Каравела, Львів. Новий світ, 2002, 344 с. (С.4).

4. Політологія: історія та методологія / Андрущенко В. П., Антоненко В. Г., Ануфрієв Л. О. та ін./ За ред. Ф.М. Кирилюка. – Київ: Здоров’я, 2000. 629 с.

5. Ребкало В. А., Бебик В. М., Пойченко А. М. Практична політологія: навч. посібник. Київ: Вид-во УАДУ, 1998. 140 с. (С.3–4).

Література дотеми 2:

1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика: монографія. Київ: МАУП, 2000. 384 с. (117–131).

2. Лазоренко О. В., Лазаренко О. О. Теорія політології. Для тих, хто прагне успіху: навч. посіб. Київ: Вища шк., 1996. С. 5–23.

3. Політологія: підручник / І. С. Дзюбка, К. М. Левківський, В. П. Андрущенко та ін./ За ред. І.С. Дзюбка, К. М. Левківського. Київ: Вища школа, 1998. С.15–27.

4. Политология: курс лекций / Под ред. М. Н. Марченко, 2-ге изд. перераб. и доп. Москва, 1997. С.36–56.

5. Ребкало В. А., Бебик В. М., Пойченко А. М. Практична політологія: навч. посібник. Київ: Вид-во УАДУ, 1998. С.3–4.

Література до теми 3:

1. Горшков Н. К. Общественное мнение: история и современность. Москва: Политиздат, 1988. 383 с.

2. Грушин Б. А. Мнение о мире и мир мнений: проблемы изучения общественного мнения. Москва: Изд-во полит. лит-ры., 1967. 400 с.

3. Иванов О. И. Власть и общественное мнение. *Социально-политический журнал*. 1993. №7. С. 35–40.

4. Литвин В. Громадська думка у політичному аспекті. *Філософська і соціологічна думка*. 1994. № 3,4. С. 4–14.

5. Общественное мнение и власть: механизм взаимодействия. Київ: Наукова думка, 1993. 135 с.

6. Огрызко-Вевюровский Г. Версии вопроса при исследовании общественного мнения. *Социологические исследования*. 2003. №6. С. 16–25.

7. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Генеза, 1997. С.75–76.

8. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. Укладач В. І. Волович, В. І. Тарасенко, М. В. Захарченко та ін. / Під аг. ред. В. І. Воловича. Київ: Укр. Центр Духовної культури, 1998. С. 106–108.

9. Сурмин Ю. Теория общественного мнения: курс лекций. Київ: МАУП, 1999. 72 с.

Література до теми 4:

1. Джорол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования: пер. с англ. / Общ. ред. и. вступ ст. А.К. Соколова. Москва: Издательство «Весь мир», 1999. С. 19–29.

2. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Э. Шереги. Москва: Политиздат. 1985. С. 9–17.

3. Политология: курс лекций / Под ред. М. Н. Марченко. 2-ге изд. перероб. и доп. Москва: Зерцало 1997. С. 20–25.

4. Рябов С. Г., Томенко М. В. Основы теории политики. Київ: Тандем, 1996. С. 6–29.

5. Толстова Ю. М., Масленников Е. В. Качественная и количественная стратегия. Эмпирическое исследование как измерение в широком смысле. *Социологические исследования*. 2000. № 10. С. 101–108.

Література до теми 5:

1. Батыгин Г. С. Лекции по методологии социологических исследований. Москва: Аспект-Пресс, 1995. 234 с.

2. Борышполец К. П. Методы политических исследований: учеб. пособие для студентов вузов Москва: Аспект Прес, 2005. 221 с.

3. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. Київ: Издательский центр Академия:, 1999. С. 5–16.

4. Дехтяров А. А. Методы политологических исследований. *Вестник МГУ*. Сер. 12. Политические науки 1996. – №6. С. 23–29.

5. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996. С. 11–31.

6. Піча В. М., Вовканич С. Й., Маковецький В. М. Як підготувати, провести і узагальнити результати соціологічних досліджень. Львів: б. в., 1996. 32 с.

7. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад. В. І. Волович та ін. Київ: Укр. Центр духовн. культури, 1998. 534 с.

8. Тихонов А. М. Программа и организация социологического исследования. – Київ: Наукова думка, 1990. 243 с.

9. Шаленко В. Н. Программа социологического исследования. Москва: Изд-во МГУ, 1987. 145 с.

10. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. Москва: Добросвет. Книжный дом; Университет. 1998. С. 69–130.

Література до теми 6:

1. Анурин В. Ф. Эмпирическая социология: учеб пособ. для вузов. Москва: Академ. проект, 2003. 225 с.

2. Давыдов А. А. Объем выборки. *Социологические исследования*. 1988. №2. С. 56–67.

3. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996. С.107–127.

4. Піча В. М., Вовканич С. Й., Маковецький В. М. Як підготувати, провести і узагальнити результати соціологічних досліджень. Львів: б. в., 1996. 32 с.

5. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. Москва: Добросвет. Книжный дом; Университет. 1998. С. 450–478.

Література до теми 7:

1. Бутенко І. А. Использование новых технологий при опросах. *Социологические исследования*. 2000. №10. С. 34–45.

2. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. Київ: Издательский центр «Академия», 1999. С. 16–38.

3. Давыдов А. А., Давыдова Е. В. Измерения искренности респондента. Москва: ИСРАН, 1992. 154 с.

4. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М .К. Горшкова, Ф.Э Шереги. Москва: Политиздат. 1985. С. 67–84.

5. Піча В. М. Соціологія: загальний курс: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України. Київ: «Каравела», 2002. С. 212–215.

Література до теми 8:

1. Вербець В. В. Методологія та методика соціологічних досліджень. Частина I. Острог: Інститут соціальних досліджень Національного Університету «Острозька академія», 2001. С.58–66.
2. Джорол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования: пер. с англ. / Общ. ред. и. вступ ст. А.К. Соколова. Москва: Издательство «Весь мир», 1999. С. 224–249.
3. Кракович Д., Сердюк А. Интервьюирования в социологическом исследовании. Київ, 1992. 134 с.
4. Куракіна В. Фокусовані групові інтерв'ю як метод збирання соціологічної інформації. *Філософська і соціологічна думка*, 1993. №2. С. 151–156.
5. Матовская А. В. Использование невербальной информации в личном интервью. *Социологические исследования*. 2006 №13. С. 18–23.
6. Мягков А. Ю., Журавльова И. В. Объяснительные модели эффекта интервьюера. Опыт экспериментального тестирования. *Социологические исследования*. 2006. №3. С. 36–44.
7. Погосян Г. А. Метод интервью и достоверность социологической информации. Єреван: Изд-во. Ан. Арм. СССР, 1985. 142 с.
8. Соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. Г. Городяненка. Київ: Видавничий центр «Академія», 2003. С. 494–499.

Література до теми 9:

1. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. Київ: Издательский центр «Академия», 1999. С. 5–38.
2. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологических исследований: учеб. пособие. Москва: Издательство МГУ, 1988. С. 121–147.
3. Джорол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования: пер. с англ. / Общ. ред. и. вступ ст. А.К. Соколова. Москва: Издательство «Весь мир», 1999. С. 183–223.

4. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Е Шереги. Москва: Политиздав. 1985. С. 67–84.

5. Методы збора информации в социологических исследованиях: Кн. 1: Социологический опрос. Москва: Наука, 1990. С. 64–121.

6. Рабочая книга социолога (2-ге издание, перераб. и дополненное). Москва: Издательство «Наука», 1983. С. 340–391.

Література до теми 10:

1. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. Київ: Издательский центр «Академия», 1999. С. 114–128.

2. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Е Шереги. Москва: Политиздав. 1985. С. 84–88.

3. Кракович Д., Сердюк А. Интервьюирования в социологическом исследовании. – Київ: «Академия», 1992. 267 с.

4. Стацевич Т. Л. Особенности работы интервьюеров при телефонных опросах. *Социологические исследования*. 1993. №7. С. 83–88.

5. Темиров Н. С. Анкетирование без анкет. *Социологические исследования*. 1992. №12. С. 104–105.

6. Яковенко Ю. И., Паниотто В. И. Почтовый опрос в социологическом исследовании. Київ: Наукова думка, 1988. 135 с.

Література до теми 11:

1. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологических исследований: учеб. пособие. Москва: Издательство МГУ, 1988. С. 146–147.

2. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Е Шереги. Москва: Политиздав. 1985. С. 122–130.

3. Коробов В. Б. Организация проведения экспертных опросов при разработке классификационных моделей. *Социологические исследования*. 2003. №11. С. 56–67.

4. Піча В. М., Вовканич С. Й., Маковецький В. М. Як підготувати, провести і узагальнити результати соціологічних досліджень. Львів: б. в., 1996. С. 28–30.

5. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. Укладач: В.І. Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін. / Під заг. ред. В. І. Воловича. Київ: Укр. Центр Духовної культури, 1998. 325 с.

6. Ядов В. А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. Самара: Изд. Самарский университет, 1995. 235 с.

Література до теми 12:

1. Вербець В. В. Методологія та методика соціологічних досліджень. Частина І. Острог: Інститут соціальних досліджень Національний Університет "Острозька академія", 2001. С.52–53.

2. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. Издательский центр «Академия», 1999. С. 72–113.

3. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологических исследований: учеб. пособие. Москва: МГУ, 1988. С. 108–120.

4. Дружинин Н. К. Выборочные наблюдение и эксперимент. Москва, 1999. 237 с.

7. 5. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Е Шереги. Москва: Политиздав. 1985. С. 99–118.

6. Рабочая книга социолога (2-е изд., перероб. и доп.). Москва: Издательство «Наука», 1983. С. 307–339.

6. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. Москва: Добросвет, Книжный дом; Университет. 1998. С. 193–210.

Література до теми 13:

1. Городяненко В. Г. Социологический практикум: учебно-методическое пособие. Київ: Издательский центр «Академия», 1999. С. 42–71.

2. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологических исследований: учеб. пособ. Москва: Изд. МГУ, 1988. С. 194–207.
3. Джорол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования: пер. с англ. / Общ. ред. и. вступ ст. А.К. Соколова. Москва: Издательство «Весь мир», 1999. С. 269–291.
4. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Е Шереги. Москва: Политиздав. 1985. С. 110–122.
5. Ньюман Л. Неопросные методы исследования (контент-анализ) Социологические исследования. №6. 1998. С. 119–129.
6. Рабочая книга социолога (2-е изд., перероб. и доп.). Москва: Издательство «Наука», 1983. С. 275–307.
7. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. Москва: Добросвет, Книжный дом; Университет. 1998. С. 210–228.

Література до теми 14:

1. Джорол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования: пер. с англ. / Общ. ред. и. вступ ст. А.К. Соколова. Москва: Издательство «Весь мир», 1999. С. 292–328.
2. Волинь 2005: статистичний щорічник / Відп. за вип. Козлова С. М. Луцьк: гол. упр-ня стат-ки у Волин. області, 2006. 257 с.
3. Основні фінансові показники підприємств і організацій області за 2005 рік / Джига Л. О. Луцьк: Гол. упр-ня стат-ки у Волин. області, 2006. 345 с.
4. Праця Волині 2005: Статистичний збірник / Відп. за вип. Біда Л.С. Луцьк: гол. упр-ня стат-ки у Волин. області, 2006. 311 с.

Література до теми 15:

1. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологических исследований: учеб. пособ. Москва: МГУ, 1988. С. 187–214.

2. Джорол Б. Мангейм, Ричард К. Рич. Политология. Методы исследования: пер. с англ. / Общ. ред. и. вступ ст. А.К. Соколова. Москва: Издательство «Весь мир», 1999. С. 356–374.

3. Бутенко И. А. Каково обращения заслуживают социологические данные? *Социологические исследования*. 2002. №1. С. 56–68.

4. Как провести социологические исследования: В помощь идеологическому активу / Под ред. М. К. Горшкова, Ф. Е Шереги. Москва: Политиздав. 1985. С. 142–174.

5. Малахов В. А. Группировка социологической информации. *Социологические исследования*. 1989. №2. С. 98–102.

6. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996. С. 128–146.

7. Рабочая книга социолога (2-е изд., перероб. и доп.). Москва: Издательство «Наука», 1983. С. 433–448.

8. Интерпритация и анализ данных в социологическом исследовании. – Москва: «Наука», 1987. 156 с.

Література до теми 16:

1. Анализ нечисловой информации в социологических исследованиях. – Москва: Наука, 1985. 136 с.

2. Батыгин Г. С. Обоснование научного вывода в прикладной политологии. Москва: Наука, 1986. 234 с.

3. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологических исследований: учеб. пособие. Москва: Издательство МГУ, 1988. С. 215–222.

4. Интерпритация и анализ данных в социологическом исследовании. Москва: Наука, 1987. 136 с.

5. Камінський Є. Концептуальні виміри практичної ефективності політологічних досліджень. *Політична думка*. 2002. №2/3. С. 108–122.

6. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996. С. 202–213.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сутність поняття «політичне дослідження»; еволюція поняття політика.
2. Об'єкт і предмет політичного дослідження
3. Теоретичний і емпіричний рівні політичного знання. Їх специфіка і взаємозв'язок.
4. Методологія політичного дослідження
5. Пізнання політичної дійсності та його значення для розвитку науки і практики. Рівні політологічного знання.
6. Методи дослідження політичних об'єктів і процесів: загальні, емпіричні.
7. Принципи політичного аналізу.
8. Функції політичного дослідження: теоретико-пізнавальна, світоглядна, виховна, прогностична, політичного управління, практико-перетворювальна та інші.
9. Громадська думка як предмет наукового аналізу.
10. Класифікація громадської думки.
11. Структура, характерні риси і функції громадської думки.
12. Проблеми і методи дослідження громадської думки.
13. Громадська думка перехідного періоду від авторитаризму до демократії.
14. Громадянська думка демократичних і недемократичних суспільств
15. Етапи підготовки політичного дослідження.
16. Програма політичного дослідження, її структура і функції.
17. Анкетування як вид політологічного опитування.
18. Аналіз отриманих анкет і підготовка їх до обробки.
19. Основні вимоги до конструювання анкет та їх апробація.
20. Переваги та недоліки анкетного опитування.
21. Основні фази анкетного опитування.
22. Вимоги до організації і проведення інтерв'ю.

23. Метод інтерв'ю і особливості його застосування.
24. Види інтерв'ю та їх характеристика.
25. Особливості, переваги і недоліки методу інтерв'ю.
26. Види і фази опитування.
27. Проведення опитування і спостереження за його ходом.
28. Метод опитування і його пізнавальні можливості.
29. Форми і методи підготовки інтерв'юєрів і контроль за якістю їх роботи.
30. Моніторинг та інспекційний нагляд, за ходом політологічного дослідження.
31. Послідовність основних етапів збору емпіричних даних.
32. Організація процесу політологічного дослідження.
33. Організаційно-процедурне забезпечення якості результатів політичного дослідження.
34. Види політологічного дослідження.
35. Фундаментальне і прикладне політичне дослідження.
36. Гіпотеза – головний методологічний інструмент політичного дослідження.
37. Критерії якості результатів політологічного дослідження.
38. Телефонне опитування, його переваги і недоліки.
39. Програма та інструментарій телефонного опитування. Надійність отриманих даних.
40. Специфіка, переваги та недоліки поштового, пресового і телевізійного опитування.
41. Доцільність особливості застосування експертного опитування та його функції.
42. Функції методу експертної оцінки.
43. Програма та інструментарій експертного опитування.
44. Методи відбору експертів і процедура їх роботи.
45. Суть методу спостереження та його види.

46. Програма спостереження.
47. Техніка проведення спостереження, його реєстраційні і підсумкові документи.
48. Поняття методу аналізу документів і особливості його застосування.
49. Неформалізовані і формалізовані методи аналізу документів.
50. Відбір документів і проблеми якості документальної інформації.
51. Зведені дані і їх типи.
52. Використання зведених даних. Екологічна помилка.
53. Джерела зведених даних.
54. Етапи підготовки даних до обробки і аналізу
55. Групування: кодування первинної політичної інформації.
56. Інтерпретація оброблених даних. Перевірка гіпотез.
57. Види підсумкових документів дослідження.
58. Загальні вимоги до структури і змістовної частини звіту. Додатки до звіту.
59. Висновки і рекомендації. Практична реалізація результатів дослідження.
60. Звіт, його структура і зміст.